

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbîn!

5(1). Kongre'nin yolundan
komünist partisiyle silahlan!
Yıl:11, Sayı:297, 6 Ocak 1986

TKP — *İşçinin Sesi* Merkez Komitesi tüm örgüt çapında siyasal çalışmayı yükseltme kampanyası açtı ve ana hedefin “gazete temelinde” örgütlenme anlayışını ve örgütlenmeyi geliştirmek” olduğunu vurguladı. Bu sayımızda, gazete temelinde örgütlenme konusunda Lenin’in görüşlerini veren ve konunun çeşitli yönlerini ele alan bir Çek-al yayınlıyoruz.

Gazete temelinde örgütlenme

Merkez Komitemiz siyasal çalışmayı yükseltme kampanyası açtı ve ana hedefin “gazete temelinde örgütlenme anlayışını ve örgütlenmeyi geliştirmek” olduğunu belirtti. Bu Çek-al, bu anlayışı açmak üzere hazırlandı. İki bölümden oluşuyor. İlki Lenin’den gazete temelinde örgütlenmeye ilişkin belli başlı görüşlerin aktarılması, ikincisi ise konunun çeşitli yönlerinin, yine yer yer Lenin’e başvurularak ele alınması.

I. LENİN VE GAZETE TEMELİNDE ÖRGÜTLENME

Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi (RSDİP) 1898’de yapılan kuruluş kongresinde, daha önce Kiev’de çıkmakta olan *Raboçaya Gazeta*’yı partinin resmi organı olarak saptamıştı. Ancak kongre sonrasındaki tutuklamalar ve polislin gazetenin basıldığı matbaayı ele geçirmesi nedeniyle bu organ yayınlanamıyordu. Bir ara yeniden yayınlanması için girişimde bulunuldu ama bu girişim başarılı olamadı.

Bu sırada Lenin Sibirya’da sürgündeydi. Gazetenin yeniden yayınlanma-

sında onun da görev alması istendi. Bunun üzerine Lenin, partinin önündeki sorunlara ilişkin görüşlerini içeren bir dizi yazı yazdı ve *Raboçaya Gazeta*’da yayınlanmak üzere gönderdi. Ancak gazete yayınlanamayınca bu yazılar da yayınlanamadı.

Gazete ve örgüt

Bu yazının ilkinde Lenin, Alman Sosyal Demokrat Partisi’nde boy veren Bernstein oportünizmine karşı çıkıyor ve RSDİP’nin herşeyden önce bu konuda doğru saf tutması gerektiğini belirtiyordu. Bernstein oportünizmiyle bağlı olarak, işçileri ekonomik savaşıma hapseden görüşleri eleştiriyor ve RSDİP’nin tüm Rusya işçi sınıfının siyasal savaşımına öncülük etme zorunluluğunu vurguluyordu. (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, “Programımız”, İngilizce basım, c.4, s.210-214)

İkinci yazıda Lenin, birinci yazıda getirilen teorik görüşlerin pratik uygulanması üzerinde duruyordu. Pratik çözümün, tüm yerel örgütleri, grupları vb. bütünleştirmek olduğunu, bunun bir kişi ya da grup tarafından bir çırpıda sağlanamayacağını, tüm hareketin örgütlü çabasını gerektirdiğini belirtiyordu.

Hareketimizin en acil görevi bu pratik çözümü sağlamaktır diyor ve bu doğrultuda şu öneriyi yapıyordu:

“... Acil amacımız olarak, düzenli çıkacak ve tüm yerel guruplarla yakından bağlı olacak bir parti organı kurmayı koymalıyız. İnaniyoruz ki bütün önümüzdeki dönem boyunca Sosyal Demokratların (Komünistlerin—İS) tüm faaliyeti bu amaca yönelik olmalıdır. Böyle bir organ olmadan, yerel çalışma dar bir ‘amatörlük’ içinde kalacaktır. Partinin oluşmuş olması — eğer partinin belli bir gazetede temsili örgütlenmezse — büyük ölçüde boş söz olarak kalacaktır. Bir merkez organ tarafından birleştirilmeyen bir ekonomik savaşım bütün Rus proleteriyasının *sınıf* savaşımı olamaz. Eğer bir bütün olarak parti tüm siyaset sorunlarına ilişkin görüş belirtmezse ve savaşımın çeşitli biçimlerine yön veremezse siyasal bir savaşım yürütmek olanaksızdır. Devrimci güçlerin örgütlenmesi ve disiplin altına alınması ve devrimci tekniğin geliştirilmesi, bütün bu sorunları bir merkez organda tartışmadan, *işlerin yürütülmesi için belli biçimleri ve kuralları* kolektif olarak belirlemeden, merkez organ yoluyla her parti üyesinin bütün partiye karşı sorumluluğunu yerleştirmeden olanaksızdır.

“Partinin tüm güçlerini — tüm yazarlık

güçlerini, tüm örgütsel yeteneklerini, tüm maddi kaynaklarını, vb. — parti bütününün organını kurmaya ve onun doğru tutum almasına yoğunlaştırmaktan söz ederken, çalışmanın başka biçimlerini, örneğin, yerel ajitasyonu, gösterileri, boykotu, casusların öldürülmesini, burjuvazinin bireysel temsilcilerine ve hükümete karşı sert kampanyaları, protesto grevlerini vb., geriye itmeyi bir an bile aklımızdan geçirmiyoruz. Tam tersine, inanıyoruz ki tüm bu çalışma biçimleri parti çalışmasının *temelini* oluşturur ama parti bütününün bir organı yoluyla bunların birleştirilmesi *olmazsa*, devrimci savaşımın bu biçimleri *öneminin onda dokuzunu yitirir*, ortak parti deneyiminin yaratılmasına, parti geleneklerinin ve sürekliliğinin yaratılmasına yaramaz. Parti organı, böyle çalışmalarla değil rekabet etmek, bunların yaygınlaşması, pekişmesi ve sistematikleşmesi yönünde büyük etki yapacaktır.” (Lenin, *agy*, “Acil Görevimiz”, c.4, s.218-219)

Bu yazıda Lenin, gazeteden hareketle gazetenin örgütlenme ile bağımlı anlatırken, üçüncü yazıda da örgütlenme sorunundan hareketle yine aynı bağa değiniyordu. İnsan kıtlığından yakınmanın yanlış olduğunu, sosyalizm ve demokrasi kavgasına sürekli yeni katı-

lımların olduğunu söylüyor ve şöyle diyor:

“Eğer devrimci davaya tüm bu katılanlar arasında, daha sıkı örgütlenmenin gerekli olduğu fikri geniş olarak yaygınlaştırılırsa, düzenli basılan ve dağıtılan bir parti gazetesi örgütlenme planı rüya olmaktan çıkar. Bu planın başarısı için gerekli koşullardan birini — gazeteye her yerden düzenli yazı ve başka materyal gönderilmesini garantilemeyi — alalım. Tarih göstermemiş midir ki, devrimci hareketimizde yeniden bir canlanış olduğu her zaman, yurt dışında basılan gazeteler açısından bile böyle bir amaca ulaşmak olanaklıdır? Eğer çeşitli bölgelerde çalışan Sosyal Demokratlar (Komünistler— İ.S) parti gazetesini kendilerinin sayarlarsa ve onunla düzenli bağı korumayı, sorunlarını gazetede tartışmayı ve bütün hareketi gazeteye yansıtmayı baş görevleri olarak addederlerse, gizliliği koruma yöntemlerinden çok karışık olmayanları da gözetildiği sürece, gazeteye hareket hakkında tam enformasyon sağlamayı garantilemek oldukça olanaklı olacaktır. Sorunun öteki yönü, gazeteyi Rusya'nın her yerinde düzenli olarak dağıtmak, çok daha zordur, benzeri görevi, Rusya'da devrimci hareketin, gazeteler halk yığınlarına bu ölçüde yönelik olmadığı zamanki biçimleri altında yerine getirmekten daha zordur. Ama Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S) gazetelerin amacı, onların dağıtımını kolaylaştırır. Gazetenin düzenli ve büyük sayılarda dağıtılması gereken başlıca yerler, endüstri şehirleri, fabrika köyleri ve kasabaları, büyük şehirlerin fabrika semtleri, vb.dir. Böyle merkezlerde nüfusun hemen hemen tümü işçi sınıfıdır. Gerçekte böyle yerlerde işçi duruma hakimdir ve polise baskın çıkmanın yüzlerce yolunu bilir. Komşu fabrika merkezleriyle ilişkilerin ayrıncı özelliği olağanüstü işleklidir. Sosyalistlere karşı İstisnai Yasalar (1878-1890) zamanında Alman siyasi polisi Rus polisinden daha kötü değil, büyük olasılıkla daha iyi çalışıyordu ama yine de örgütlülük ve disiplinleri sayesinde Alman işçileri haftalık illegal gazetenin düzenli olarak sınır-aşırı ulaşımını ve tüm abonelerin evlerine dağıtımını garantileyebiliyorlardı. Öyle ki bakanlar bile kendilerini Sosyal Demokrat postaya (“kızıl postaya”) hayranlıktan alkoyamadılar.” (Lenin, *agy*, “Acil bir Sorun”, c.4, s.223-224)

Örgütün gazeteyle olması gereken haberleşme ve dağıtım ilişkilerine değindikten sonra Lenin, aynı yazıda bir de demokrasi savaşının bayraktarı olarak merkez organın rolüne değiniyor ve şöyle diyor:

“...Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S.) propaganda ve ajitasyonun içeriğini genişletmek ve derinleştirmek, ancak daha iyi örgütlenmekle ve ortak bir parti organı kurmakla olanaklı olacaktır. Buna çok ihtiyacımız var. Yerel çalışma neredeyse kaçınılmaz olarak yerel özelliklerin abartılmasına götürür. Bunun (Lenin'in yazısında burası okunmamış ama burada ne demek istediği cümlelerin gelişinden belli olduğu için boş bırakılmış yere parantez içindeki sözcüğü biz koyduk—İ.S.) (üstesinden gelmek) aynı zamanda ileri demokratik bir organ olacak bir merkez organ olmadan olanaksızdır. Ancak o zaman, Sosyal Demokrasiyi (Komünizmi — İ.S.) demokrasi için önde gelen bir savaşıya dönüştürme *tutkumuz gerçek* olabilir.” (Lenin, *agy*, “Acil bir Sorun”, c.4, s.225)

Lenin bu yazıları, RSDİP'nin resmi organı olması düşünülmüş ve yeniden yayına başlayacak olan *Raboçaya Gazeta* için yazmıştı. Ancak bu gazeteyi yeniden çıkarma girişiminin işlememesinin de gösterdiği gibi Rusya çapında bir gazeteyi Rusya içinde çıkarmak olanaksızdır. Zaten Lenin de bu arada Rusya dışında bir gazete çıkarma planları yapıyordu.

RSDİP'nin ilk kongrede seçilmiş yönetimi tutukluymuş ve resmi organı da çıkamıyordu. Bu durumda partiyi canlandırma konusunda iki görüş vardı. Biri yeniden bir yönetim seçmek ve onu merkez organı çıkarmakla görevlendirmektir. Öteki ise, önce yurt dışında çıkacak olan bir yayın organıyla hareketi

daha net oluşmuş görüşler çevresinde toparladıktan sonra kongreye gidip yeni yönetimi seçmek. Lenin ikinci görüşü savunuyor ve bunun yaşama geçmesi için uğraşıyordu. Daha sonraki yıllarda bu tutumunu açıklarken şöyle diyor: “...Biz çizgimize, resmi bir organ tarafından konduğu için değil, eğer düzgün konuşsa doğru olduğu için saygı duyulsun istedik.” (Lenin, *agy*, c.5, s.501-502)

Lenin 1900 başında sürgünü tamamladıktan sonra planlarını yaşama geçirme doğrultusunda harekete geçti. Hem yerel örgütleri dolaşıp onların gazete için desteğini aldı, hem de gazeteyi çıkaracak kadroyu oluşturma çabalarına girişti ve oluşturdu. Lenin'in yurt dışına çıkmasıyla hazırlıklar tamamlandı ve gazete 1900 yılının aralık ayında yayınlanmaya başladı. Gazetenin adı “kıvılcım” anlamına gelen *Iskra*'ydı.

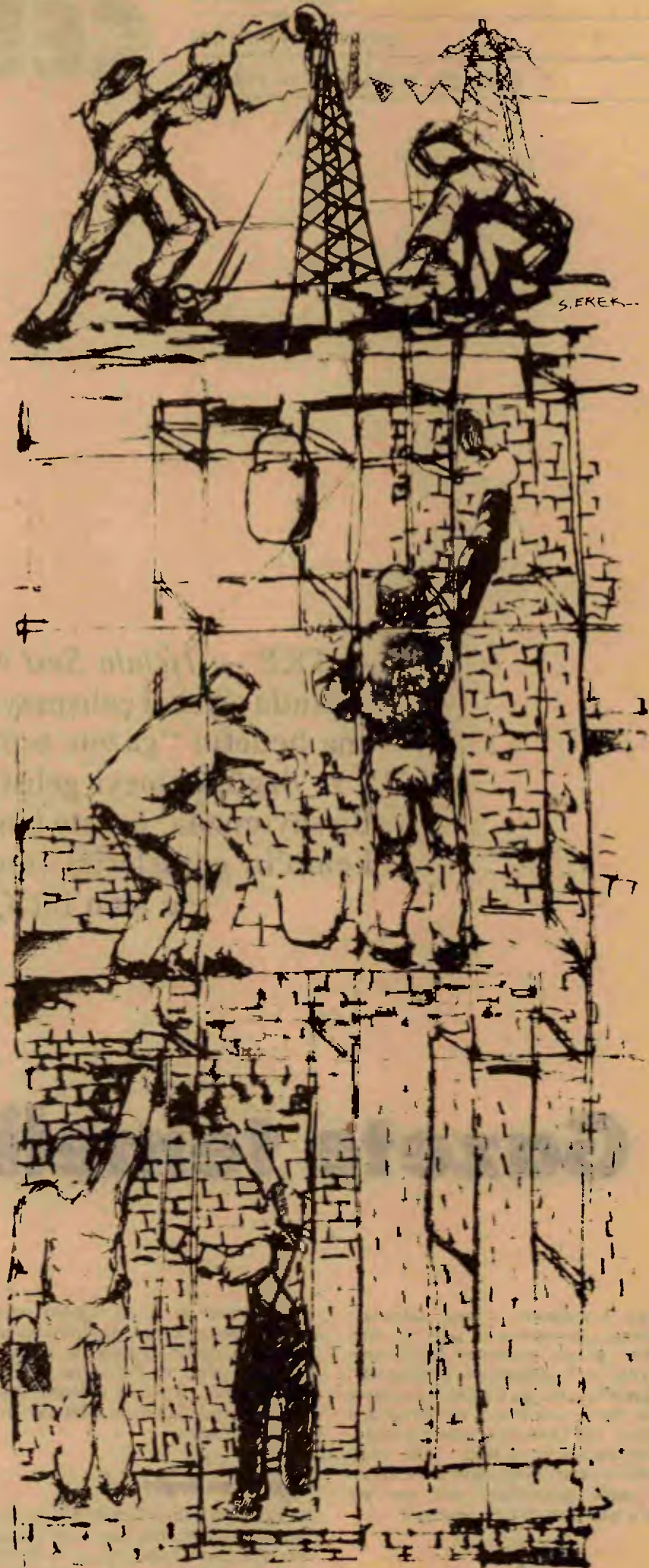
Gazete temelinde örgütlenme

Iskra'nın Mayıs 1901'de çıkan 4. sayısında Lenin'in tüm Rusya çapında örgütlenme planı öneren *Nereden Başlamalı* yazısı çıktı. Yazıda getirilen plan, gazete temelinde örgütlenmeydi.

“...İhtiyacımız olan, kesinlikle *siyasal* bir gazetedir. Siyasal bir organ olmadan, bugünün Avrupa'sında adını hak eden bir siyasal hareket düşünülemez. Böyle bir gazete olmadan, siyasal hoşnutsuzluk ve protestonun bütün öğelerini yoğunlaştırma, böylece proletaryanın devrimci hareketini canlandırma görevini yerine getiremeyiz. ...

“Ancak gazetenin rolü, yalnızca fikirleri yaymakla, siyasal eğitimle ve siyasal bağlaşıklar kazanmakla sınırlı değildir. Bir gazete yalnızca kolektif bir propagandist, kolektif bir ajitator değil aynı zamanda kolektif bir örgütleyicidir. Bu son açıdan gazete, inşa edilmekte olan bir binanın çevresindeki iskeleye benzetilebilir. İskele yapının kenarlarını belirler ve yapıcılar arasındaki haberleşmeyi hızlandırır, onların işi dağıtmasını ve örgütlü emekleriyle ulaştıkları ortak sonucu gözden geçirmelerini sağlar. Gazetenin yardımıyla ve onun aracılığıyla, yalnızca yerel faaliyetlerle değil aynı zamanda düzenli genel çalışmayla ilgilenecek, üyelerini siyasal olayları dikkatle izleme, bunların önemini ve nüfusun çeşitli tabakaları üstündeki etkilerini değerlendirme ve devrimci partinin bu olayları etkilemesi için etkin araçlar geliştirme yönünde eğitecek sürekli bir örgütlenme doğal olarak biçimlenecektir. Salt teknik olarak gazeteyi çoğaltma ve düzenli dağıtma görevi, birleşik partide, birbirleriyle sürekli ilişki yürüten, genel durumu bilen, tüm Rusya çapındaki çalışmada kendi ayrıntılı işlevlerini düzenli olarak yerine getirme alışkanlığı kazanan ve çeşitli devrimci eylemlerin örgütlenmesinde güçlerini sınavan bir yerel temsilciler ağı gerektirecektir. Bu temsilciler* ağı tam da ihtiyacımız olan örgütlenme türünün iskeletini oluşturacaktır. Tüm ülkeyi kucaklayabilecek kadar büyük, kesin ve ayrıntılı bir işbölümünü yaşama geçirecek kadar geniş ve çok yönlü, her durumda, her türlü ‘ani dönüşler’de ve her alması karşısında *kendi* işini ardıcıl yürütebilecek kadar iyi yetişmiş, bir yandan, düşman tüm güçlerini bir noktada topladığı zaman, kendinden daha güçlü bir düşmana karşı açık savaştan kaçınabilecek ve ama öte yandan düşmanın acemiliklerinden yararlanabilecek ve onun en az beklediği zaman ve yerde ona saldırıya geçebilecek kadar esnek. ... Eğer ortak bir gazete üretmek üzere güçleri birleştirsek, bu çalışma, yalnızca en hünerli propagandistleri değil, aynı zamanda, en kapasiteli örgütçüleri, zamanı geldiğinde belirleyici savaşım için slogan saptayabilecek ve bu savaşımında liderliği alabilecek en yetenekli siyasal parti liderlerini yetiştirecek ve öne çıkaracaktır.” (Lenin, *agy*, “Nereden Başlamalı”, c.5, s.21-24)

Nereden Başlamalı kendine o günkü deyimiyle Sosyal Demokrat diyenler arasında görüş farklılıklarının netleşmesine yol açtı. Özellikle ekonomizm kendini derinlemesine açık etti. Bunun üzerine Lenin, *Nereden Başlamalı*'da yazdıklarını *Ne Yapmalı*'da genişletirken

aynı zamanda ekonomizme karşı da savaşımı yükseltti.

Ne Yapmalı'da Lenin gazete temelinde örgütlenmeye ilişkin şöyle diyor:

“Biz eğer yerel bölgelerde güçlü siyasal örgütler yetiştirmesek, mükemmel örgütlenmiş bir Rusya çapında gazetenin bile yararı olmaz. Bu yadsınamaz. Ama bütün fikir şu ki, güçlü siyasal örgütler *yetiştirilmenin*, tüm Rusya çapında bir gazeteden *başka bir yolu*

yoktur.” (Lenin, *agy*, c.5, s.499)

“Tüm Rusya çapında bir gazete yayınlamak, örgütü (yani her protestoyu ve her patlamayı desteklemeye her zaman hazır olan devrimci örgütü) geliştirmek, derinleştirmek ve yaygınlaştırmak için şaşmadan izleyeceğimiz *ana çizgi* olmalıdır.” (Lenin, *agy*, c.5, s.501)

“Salt gazeteyi dağıtma işlevi *bağ* kurulmasına yardımcı olur (eğer gazete, gazete adına yakışır, yani dergi gibi aylık değil, ayda en az dört kez çıkıyorsa). Şimdi devrimci işler

temelinde kasabalar arası haberleşme aşırı derecede az ve her durumda kural değil istisnadır. Oysa gazetemiz olsaydı, böyle haberleşme kural olurdu ve tabii yalnızca gazetenin dağıtımını değil, (daha da önemlisi) deneyim, malzeme, güç ve kaynak değişimini güvence altına alardı. Örgütsel çalışma çok daha geniş bir çap kazanırdı ve bir yörenin başarısı öteki yörelerin daha kusursuz çalışması için sürekli bir teşvik olurdu, ülkenin başka bölgelerinde çalışan yoldaşların kazandırdığı deneyimden yararlanma isteği uyandırır-
dı. Yerel çalışma bugün olduğundan çok daha zengin ve çeşitli olurdu. Bütün Rusya'dan toparlanmış siyasal ve ekonomik sergilemeler her işkolundaki ve tüm gelişme aşamalarındaki işçiler için zihinsel gıda oluştururdu... Her patlama, her gösteri Rusya'nın her yerinde her yönüyle tartılır ve tartışılır ve başkalarına yetiştirir, hatta onları geçme (biz sosyalistler hiç de her yarışma ya da her 'rekabeti' reddetmeyiz!) ve başta kendiliğinden fıskırını bilinçle hazırlama isteği, belirli bir bölgede ya da belirli bir anda saldırı planını değiştirmek vb. için elverişli koşullardan yararlanma isteği uyandırır." (Lenin, *agy*, c.5, s.507-508)

"Biz her zaman günlük çalışmamızı yapmalıyız ve her zaman her durum için hazır olmalıyız, çünkü çok kez bir patlama dönemi ile durgun dönemin birbirinin yerini ne zaman alacağını önceden kestirmek hemen hemen olanaksızdır. ... Ve devrimin kendisi de ... tek bir hareket olarak değil, az çok güçlü patlamalar dönemleriyle az çok tam durgunluk dönemlerinin dizi halinde birbirinin yerini alması olarak düşünülmelidir. Bu nedenle, parti örgütümüzün eyleminin başlıca içeriği, bu eylemin odak noktası, en güçlü patlama döneminde de, hem olanaklı ve hem de mutlaka gerekli olan çalışma, yani Rusya'nın bir ucundan bir ucuna birbiriyle bağlantılı, yaşamın bütün yönlerini aydınlatan ve yığınların olabildiğince geniş katları arasında yürütülen siyasal ajitasyon çalışması olmalıdır. Ama öyle bir çalışma, bugünün Rusya'sında, çok sık yayınlanan bütün Rusya için bir gazete olmadan düşünülemez. Bu gazete çevresine kurulacak olan örgüt, buna *katkada bulunanların* (sözcüğün geniş anlamıyla, yani gazete için çalışanların tümünün) örgütü, *herşeye*, devrim dalgasının şiddetli 'alçalış' dönemlerinde partinin onurunu, saygınlığını ve yürekliğini korumaktan, *ülke çapında silahlı ayaklanmayı* hazırlamaya, zamanını saptamaya ve gerçekleştirmeye dek herşeye hazır olacaktır." (Lenin, *agy*, c.5, s.514-515)

"...Ortak gazeteyi kurma ve dağıtma sürecinde oluşacak olan temsilciler ağı, ayaklanma çağrısı olana kadar 'oturup beklemek' zorunda değil, bir ayaklanma durumunda başarı için en yüksek olasılığı sağlayacak olan düzenli çalışmayı sürdürülebilir. Böyle bir çalışma, emekçi yığınların en geniş tabakalarıyla ve otokrasiden hoşnut olmayan tüm toplumsal tabakalarla bağlarımızı güçlendirecektir, ki bu ayaklanma için çok önemlidir. Tam da böyle bir çalışma, genel siyasal durumu doğru değerlendirme ve dolayısıyla ayaklanma için uygun anı seçme yeteneğini aşar. Tam da böyle bir çalışma tüm yerel örgütleri, tüm Rusya'yı ajite eden aynı siyasal sorunlara, gelişmelere ve olaylara aynı anda tepki gösterme ve en enerjik, bir-örnek ve uygun biçimde tepki gösterme doğrultusunda yetiştirir. ... Son olarak, tam da böyle bir çalışma, Rusya'daki tüm devrimci örgütleri birbiriyle en sürekli ve aynı zamanda en gizli bağları koruma yönünde eğitir, böylece *gerçek* parti birliğini yaratır." (Lenin, *agy*, c.5, s.515-516)

Lenin gazetenin kolektif propagandist, kolektif ajitator olma işlevlerinin yanısıra kolektif örgütleyiciliğini de böyle çeşitli yönleriyle açıklıyordu. Gazete hem parti örgütünü, hem sınıfı, hem devrimci eylemleri örgütleyici bir işlev taşıyordu. Ancak gazetenin propaganda, ajitasyon ve örgütleyicilik işlevlerini yerine getirebilmesi de, parti örgütünün, partililerin ona karşı bazı görevleri yerine getirmesiyle yakından bağlıydı.

Örgüt desteğiyle gazete

51 sayı Bolşevik çizgide çıkan *Iskra*, Menşevik komplo sonucu, 52. sayısından

başlayarak çizgi değiştirdikten sonra, Bolşevikler *Vperyod*'u çıkarmaya hazırlanırken, Lenin parti örgütüne bir çağrıda bulunuyor. Bu çağrı, parti örgütünün, partililerin gazeteye görevleri açısından önemlidir:

"Şimdi tüm yoldaşları bize her türlü desteği vermeye çağırıyoruz. (Merkez—İ.S.) Organı herhangi bir göçmen çevresinin değil, Rusya'daki hareketin organı olduğu anlayışıyla yürüteceğiz. Bu, en başta Rusya'dan en etkin 'edebi' desteği daha doğrusu 'edebi' katkıyı gerektirir. 'Edebi' sözcüğünün hem altını çizdim, hem turnak içine aldım ki daha baştan özel anlamına dikkati çekeyim ve çok yaygın olan bu çalışmalar açısından çok zararlı olan yanlış bir anlayışa karşı uyarayım. Yalnızca ve yalnızca yazarların (profesyonel yazar anlamında) bir yayına başarılı bir biçimde katkı yapabilecekleri anlayışı yanlıştır. Tersine, bir yayın ancak, her önde gelen ve sürekli katkı yapan beş yazar için, yazar olmayan beş yüz ya da beş bin kişinin katkılarıyla diri ve canlı tutulabilir. Benim eski *Iskra*'da her zaman giderilmesi için uğraştığım (ve yeni *Iskra*'da korkunç boyutlara ulaşmış olan) bir eksiklik, gazete için Rusya'dan çok az şeyin yapılmış olmasıydı. Rusya'dan gelen herşeyi, neredeyse ayırmadan basardık. Gerçekten canlı bir organ, gelen yazıların ancak onda birini yayınlamalı, geri kalanını gazetecilere enformasyon ve yönlendirme kaynağı olarak kullanmalıdır. Gazetecilik anlamında değil, genel anlamda, bizimle yazışan, olabildiğince çok partili işimiz olmalıdır.

"...Sözde değil, gerçekte organımızı tüm 'çoğunluğun' (Bolşevik anlamında—İ.S.) Rus yoldaşlar yığınının organı olarak görmek (ve yapmak) isteyen herkes bunu hatırlasın. Bu organı kendisinin olarak gören ve Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S.) parti üyesinin görevlerinin bilincinde olan herkes, legal olarak basılan gazetelere karşı takınılan şu burjuva düşünce alışkanlığından ve yanışından kesin olarak vazgeçsin: Yazmak onların işi, okumak bizim işimiz. Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S.) gazete için tüm Sosyal Demokratlar (Komünistler — İ.S.) çalışmalıdır. Herkesten, özellikle işçilerden katkı istiyoruz. İşçilere yazmaları için, kesinlikle herşey hakkında, günlük yaşamların, ilgileri, işleri hakkında yazabilecekleri ne varsa yazmaları için en geniş olanakları tanıyın. Böyle kaynak olmaksızın, Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S.) bir organ on para etmeyeceği gibi, adına da layık olmaz. Ayrıca, gazeteye katkı niyetiyle değil, yani yayınlanmak üzere değil, fakat editörlerle yoldaşça ilişkiler kurmak, onlara bilgi vermek amacıyla özel mektuplar gönderin. Bunlar yalnızca gerçekler ve olaylar hakkında değil, yaygın olan duygular, günlük 'ilginç olmayan', sıkıcı, hareketin tekdüze yanıyla da ilgili olmalıdır. ... (Bunlarda kesinlikle gizli olan birşey de yoktur ve böyle haftada bir veya iki şifresiz mektup yazmak en meşgul bir kişinin bile yapabileceği birşeydir.) Öyleyse, bize, işçi okuma guruplarındaki tartışmalar, bu tartışmaların niteliği ve tartışılan konular ve işçilerin neler sordukları hakkında, propaganda ve ajitasyon çalışmasının durumu, halk arasında, ordu ve gençlik içindeki ilişkiler hakkında yazın. En önemlisi, işçilerin bizim Sosyal Demokratlara (Komünistlere — İ.S.) karşı duydukları herhangi bir hoşnutsuzluk hakkında, onların rahatsız eden şeyleri, önerileri, eleştirileri, vb. yazın. Şu sırada pratik örgütlenme çalışmalarına ilişkin konular özellikle önemlidir ve bir gazeteci gibi değil, basit yoldaşça bir yazışma dışında editörleri bu konularda bilgilendirmenin bir yolu yoktur. Kuşkusuz herkesin yazmaya yeteneği, ya da eğilimi yoktur. Ancak ... 'yapamam' demeyin, 'yapmak istemiyorum' deyin, istedikten sonra, her gurupta, herhangi küçük, hatta en küçük gurupta bile (küçük guruplar çoğu kez özellikle ilginç oluyor çünkü gözle görülmesi de bazen en önemli işleri onlar yapıyor) yazabilen bir-iki yoldaş bulunabilir. Eski *Iskra*'nın deneyiminden yararlanarak, biz, burada daha başından büro işlerini geniş tabanlı tuttuk ve sizler de biliyor olmalısınız ki, *herkes*, sabır ve kararlılıkla işe koyulan kesinlikle herkes, fazla zorlanmadan, mektuplarının tümünün ya da onda dokuzunun yerlerine ulaşmasını sağlayabilir. Bunları, çok düzenli mektuplaşan, çoğu kez editörlerle bir

tanışıklığı olmayan, sayısız muhabirleri olan eski *Iskra*'nın üç yıllık deneyimlerine dayanarak söylüyorum. Polis uzun süredir yurt dışı postasının tümüne el koymakta başarısız kalmıştır (çok ender olarak yazarı çok dikkatsiz davranmışsa, bir mektuba el koyarlar), ve eski *Iskra* materyalinin büyük bir bölümü daima elimize en olağan yoldan adresimize gönderilen mektuplardan geçirdi. Mektuplaşmanın yalnızca komite ve sekreterlerin elinde toplanması pratiğine karşı özel bir uyanık bulunmak gerekiyor. Böyle bir tekelden daha zararlı birşey olamaz. Eylemlerde ve kararlarda birlik ne denli önemliyse enformasyon ve muhabirlik konusunda o denli yanlıştır. Çok kez öyle oluyor ki en ilginç mektuplar 'dışımızdakilerden' (komitelerle ilişkisi olmayan insanlardan) geliyor, çünkü onlar eski deneyimli işçilerin alışık olmaları nedeniyle gözden kaçırıldıklarını daha taze bir biçimde gözliyorlar. Genç insanlara — gençliğe, parti işçilerine, 'merkezçilere' (ortacı değil, genel merkezci anlamında — İ.S.), örgütlülere, yığınsal gösterilere ve hazırlıksız toplantılara katılan tabandaki militanlara bize yazmaları için her olanağı tanıyın.

"Biz eğer yerel bölgelerde güçlü siyasal örgütler yetiştiremezsek, mükemmel örgütlenmiş bir Rusya çapında gazetenin bile yararı olmaz. Bu yadsınmaz. Ama bütün fikir şu ki, güçlü siyasal örgütler yetiştirmenin, tüm Rusya çapında bir gazeteden başka bir yolu yoktur."
(Lenin)

"Ancak bu tür geniş bir yazışma, gazetemizi, ortak çabamızla *Rusya işçi sınıfı hareketinin* gerçek organı yapar. Bu mektubun her toplantıda, çalışma gurubunda, alt gurupta, vb. olabildiğince yaygın okunmasını ve işçilerin bu çağrıyla nasıl karşıladıklarını konusunda bilgi iletmesini ciddi olarak rica ediyoruz. İşçiler için ayrı ('popüler') bir organ ve ayrıca genel-yönlendirici — entellektüel bir organ yayınlanması fikrine ise büyük kuşkuyla bakmaktayız, biz Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S.) gazeteyi tüm hareketin organı, işçilerin gazetesi ile Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S.) gazeteyi kaynaşmış bir bütün olarak görmek isteriz. Bu da ancak işçi sınıfının en aktif desteğini alarak sağlanabilir." (Lenin, *agy*, c.7, s.523-528)

II. KONUNUN ÇEŞİTLİ YÖNLERİ

Önce bir soruyla başlayalım: Buraya dek hep Lenin'den aktarmalar yaptık. Neden gazete temelinde örgütlenme konusunda Marks ve Engels'den bu boyutta aktarmalar yapmadık ya da yapamadık?

Gazete temelinde örgütlenme dediğimiz, özünde, fikirleri maddi güce çevirmek, fikirler temelinde örgütlenmektir. Bunun olabilmesi için fikirlerin yayılabilmesi, bunun için de yayınlanması gereklidir. Bu anlamda, fikirler ve bu fikirleri içeren yayınlar temelinde örgütlenme zaten Marks ve Engels ile çoktan başlamıştır. *Komünist Manifestosu* da herhalde bunun en çarpıcı örneğidir.

Gazete temelinde örgütlenme, bu genel anlamın içinde özel bir yer tutar. Gazete daha sık aralarla ve düzenli çıkan

bir fikir demetidir. Dayanacağı ve yaratacağı örgütlenme de daha sık dokulu, daha çabuk hareket edebilen vb. bir örgütlenme olacaktır.

Gazete temelinde örgütlenme denince daha çok Lenin'den aktarma yapma gerekliliği dünya işçi hareketinin gelişme süreciyle bağlı bir olgudur. Dünya işçi sınıfının bilimsel teoriyi kılavuz edinmesiyle, bu teorinin kılavuzluğunda iktidar savaşını, siyasal savaşımı yükseltmesi arasındaki sürecin, tek ve yekpare sürecin bir parçasını anlatır. Sürecin bütünü doğru fikirlerin maddi güce dönüştürülmesi ve dünyanın değiştirilmesidir.

Şimdi gazete temelinde örgütlenme konusunun bazı yönlerini ele alalım.

Gazete ve başka platformlar

Buraya dek konuyla ilişkin olarak Lenin'den aktardığımız bölümler, Lenin'in bu konudaki başlıca yazılarından alınmıştır. Bu yazıların hemen hepsi Bolşevizmin başlangıç yıllarında yazılmıştır. İleri sürülen fikirlerin bazıları kuşkusuz bu duruma özgüdür ama bu yazılardaki genel anlayış hep aynı kalmış ve farklı durumlarda farklı biçimlerde hep o uygulanmıştır.

Lenin her zaman gazete ile örgütlenmeyi birbiriyle bağlı ele almıştır. 1912'deki Prag Konferansı'yla parti tümüyle Bolşevik ayaklar üzerine dikildikten sonra 1913'de Merkez Komitesi'nin parti görevlileriyle yaptığı konferansın parti basınına ilişkin kararı şöyle başlıyor:

"Bu konferans Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S.) ajitasyon ve örgütlenme için legal basının büyük önemine işaret eder ve dolayısıyla parti organlarını ve tüm sınıf bilinçli işçileri, olabilecek en geniş dağıtımı sağlayarak ve yığınsal kolektif abonelikler örgütleyerek ve düzenli katkı toplayarak legal basına yardımlarını arttırmaya çağırır." (Lenin, *agy*, c.19, s.423-424) (abç)

Lenin, 16 Mart 1917'de Kollontay'a yazdığı mektupta şöyle demektedir:

"Şimdi ana şey *basın* (abç) ve işçilerin devrimci bir Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S.) partide örgütlenmesidir." (Lenin, *agy*, c.35, s.295) (abç)

5 Ağustos 1921'de Myasnikov'a yazdığı bir mektupta ise Lenin sorunu en özlü biçimiyle dile getirmiştir:

"...Basın siyasal örgütlenmenin çekirdeği ve temelidir." (Lenin, *agy*, c.32, s.505)

Yine de, gazetenin örgütlenmedeki bu temel rolü koşullara göre *göreceli olarak* değişir. Bunu ise Lenin, daha bu konuyu ilk ele almaya başladığı yıllarda şöyle dile getirmiştir:

"Tüm güçleri düzenli çıkan ve düzenli dağıtılan bir organ kurmaya yoğunlaştırma gerekliliği, öteki Avrupa ülkelerindeki Sosyal Demokrasi (İşçi partileri—İ.S.) ile ve eski Rus devrimci partileriyle karşılaştırıldığında Rus Sosyal Demokrasisinin (Komünizmin — İ.S.) özgül durumundan kaynaklanıyor. Almanya, Fransa, vb. işçilerinin, faaliyetlerini kamuya yansıtılabilmek, hareketi örgütleyebilmek için gazetelerden başka parlamenter faaliyet, seçim ajitasyonu, açık toplantılar, yerel kamu organlarına (köy ve şehir) katılım, sendikaların ... açık çalışması, vb. — çeşitli araçları vardır. *Bütün bunların yerine*, evet, *hepsinin yerine*, biz — siyasal özgürlüğü kazanana dek — devrimci bir gazeteyi koymalıyız. Bunsuz tüm işçi sınıfı hareketinin yaygın örgütlenmesi olanaksızdır." (Lenin, *agy*, c.4, s.219-220)

Bu sözlerden de anlaşıldığı gibi, başka platformlar belirdikçe gazetenin rolü *göreceli olarak* azalabilir. Belki gazete, basın gibi kavramlar teknolojik değişimlerle biçim değiştirir ama bu değişik biçimiyle basın yine siyasal örgütlenmenin ana çekirdeği, temeli olmayı sürdürür. Öte yandan hem toplumsal-siyasal, hem teknolojik koşullarla bağlı olarak yeni platformlar doğabilir. Onlardan da mutlaka yararlanmak gereklidir. Ama bu

da gazetenin öneminde *göreceli* bir azalmadan başka bir sonuç vermez.

Örgütlenmenin durumla bağı

Gazetenin örgütlenmedeki rolü dendiğinde, bu örgütlenmenin boyutu, çapı, niteliği partinin ve ülkenin durumuna göre değişir. Parti kuruluş, oluşma aşamasındayken, ülkede devrimci durum bile olsa, hedef gazete temelinde en başta partinin kendisini ve yakın çevresini örgütlemek olacaktır. Kuruluş aşamasını geçmişse hedef sınıfı, hatta tüm halkı partinin liderliğinde örgütlemek olacaktır. Daha başka almaşıklar da sayılabilir ama önemli olan, gazetenin neyi örgütleyeceği ile parti ve ülkenin durumu arasındaki bağı vurgulamaktır. Nitekim Bolşeviklerin tarihinden buna örnekler verebiliriz.

Bundan önceki bölümde Lenin'in yazılarından aktardığımız bölümlerin bazılarında o gün için somut hedef olarak vurgu daha çok partiyi örgütlemeye yöneliktir. 1905'e doğru yaklaştıkça ise sınıfı örgütleme hedefi vurgulanmaya başlamıştır. Ve zaten 1905'te RSDİP yayınları geniş yığınları örgütlemiştir. 1905'te yalnızca St Petersburg'da günlük tirajı 50.000-100.000 arasında olan üç gazete yayınlanıyordu.

1905 Devrimi ardından gelen gericilik döneminde hedef yine daha çok parti olmuş, 1912'deki canlanmayla birlikte ise işler değişmiştir.

1912'de işçi hareketinin kabarmasıyla birlikte Petrograd işçilerinin girişimiyle günlük *Pravda* gazetesi legal olarak yayınlanmaya başlamıştır ve Bolşevik bir gazete olarak 1914'e dek yayınlanmıştır. *Pravda*'nın günlük tirajı 40.000-60.000 olmuştur. *Pravda* Bolşeviklerin işçi sınıfını örgütlemesine ve oportünizme büyük bir darbe indirmesine çok güzel bir örnek oluşturmuştur.

Pravda işçilerin girişimiyle kurulmuş, binlerce gurup işçinin aktif desteğiyle ve katkısıyla yaşamıştır. Çevresinde geniş bir işçi muhabirler ağı oluşturulmuş olan *Pravda*, Bolşeviklerin önderliğinde, likidatör basını işçi sınıfı içinde ağır bir yenilgiye uğratmış ve layık olduğu yere, burjuvazinin içine sürmüştür.

Pravda'nın kuruluş tarihi olan 22 Nisan, işçiler tarafından işçi-basın bayramı olarak kabul edilince, likidatörler de bayramı kutlamaya başlamışlardır!

Pravda, 1914'de Birinci Dünya Savaşı'nın arefesinde kesin kapatılana dek iki yıl içinde 8 kez kapatılmış ve 8 değişik adla yeniden çıkmıştır. Basın alanında legal olanaklardan yararlanmaya da güzel bir örnek oluşturmuştur. Bu sırada partinin merkez organı ise illegal *Sosyal Demokrat* gazetesi idi ve 1917'ye dek o oldu.

Pravda 1917 Şubat Devrimi'nden sonra mart 1917'de partinin merkez organı olarak yeniden günlük ve legal yayına başladı. Bu dönemde daha da önemli bir işlev gördü. Yine birkaç kez kapatıldığı için değişik adlar kullanmak zorunda kaldı. *Pravda*, kalıcı olarak adına Ekim Devrimi'nden sonra kavuştu.

Yukarıdakileri, gazete temelinde örgütlenmenin, örgütlenme açısından anlattık. Ancak anlatılanlardan da anlaşıldığı gibi soruna bir de, nasıl bir gazete temelinde örgütlenme açısından bakmak gerekir. Merkez organ, legal basın, popüler gazete, yerel gazete, vb. Örgütlenmenin çapı, boyutu, niteliği, düzeyi, vb., kuşkusuz nasıl bir gazete sorusunun yanıtıyla da doğrudan bağlıdır.

Parti basını ve legalite

Pravda iki kez legal basılmıştır ama birinde Bolşevik gazete sayılmıştır, ötekisinde ise merkez organ olarak çıkmıştır. İlk kez legal basıldığında, yine devrimci fikirleri yaymış, likidatörlere karşı savaşmış, Lenin'in yazılarını basmıştır. Ancak, bu legalite dönemi Çarlık altında olduğundan partiyle bağı açıkça pek duyuramamış ve daha çok Ezop

dili kullanmak zorunda kalmıştır. Lenin'in çeşitli kereler yinelediği gibi, merkez organ her türlü kısıtlamadan uzak ve bu anlamda özgür olmalıdır. Bu özgürlük, gerekiyorsa illegal, olabiliyorsa legal sağlanabilir, ama mutlaka sağlanmalıdır.

Pravda'nın ikinci kez yayınlanmaya başladığı dönemde Rusya'da legalite çok daha farklı bir düzeydeydi. Devrim süreci içinde olduğu için o sırada Rusya en geniş, Batıdan da daha geniş özgürlüklerin yaşandığı ülkeydi. Bununla bağlı olarak Bolşeviklerin merkez organı da legal çıktı. Yani, merkez organ legal ya da illegal olabilir, ama önemli olan hiçbir kısıtlama olmadan, dolu dizgin devrimci, komünist propaganda-ajitasyon yapabilmesidir.

Yalnızca merkez organ için değil, partinin tüm legal yayınları için de, merkez organ için olandan farklı ama yine belli bir kısıtlama sınırı vardır. Ezop diliyle, ya da üstü kapalı bir biçimde, partiyle bağı açıkça söylemeden vb. de olsa, legal yayın, partinin çizgisini savunabiliyor, onunla özdeşleşebiliyorsa bu basın alanında yararlanılabilecek ve mutlaka yararlanılması gereken legal olanaklar var demektir. Lenin, çizgisi belirsiz yayınlara genel olarak karşıdır.

"Gazete yalnızca kolektif bir propagandist ve ajitator değil, aynı zamanda kolektif bir örgütleyicidir"

dır." (Lenin, *agy*, c.10, s.46-47)

Öte yandan, parti çizgisini legal basında savunma olanağı varsa, Lenin, bu olanaktan yararlanmaya çok büyük önem vermektedir. Bolşeviklerin tarihi bunun örnekleriyle doludur. Yukarıda verdiğimiz *Pravda* örneği bunlardan yalnızca biridir. Ayrıca Lenin bunu hem Komintern'de, hem çeşitli yazılarında defalarca yinelemiştir. Daha önce buna örnek olacak bazı alıntılar da aktarmıştık.

Şimdi, popüler ve yerel gazete konularına bakalım.

Popüler ve yerel gazete

Daha önceki bölümde, Lenin'in işçiler için ayrı bir "popüler" organa karşı çıkan sözlerini aktarmıştık. Gerçekten de Lenin, o yıllarda ekonomizmin, geriliğin savunuculuğunun yaygın olduğu Rusya'daki kullanışıyla hem de işçiler için ayrı bir "popüler" gazeteyle hep karşı olmuştur. Ama Lenin, doğru anlayışıyla popüler gazeteyle karşı olmamıştır.

Nitekim, *Ne Yapmalı*'da da Lenin, işçiler için, özellikle de geri işçiler için popüler yayın çıkarılabileceğini belirtmiştir. (Lenin, *agy*, c.5, s.470-471) Ancak

okuyucunun kendine verilen çığnemesi bile gerekmez, yalnızca yutması gerekir." (Lenin, *agy*, c.5, s.311-312)

Lenin, popülerliğe ilişkin getirdiği bu doğru anlayışla popüler organdan yana olmuştur. Nitekim örneğin 1914'de, proleter ve yarı-proleter yığınlar arasında çok geniş dağıtılacak, çok fazla yazı içermeyen, küçük ve ucuz, ama "onlara dünya çapında işçi sınıfı hareketinin ışığını gösterecek, onları kendi güçlerine inançla esinlendirecek, onları birliğe itecek ve onların tam sınıf bilincine yükselmelerine yardımcı olacak" ve *Pravda*'nın kardeşi olarak çıkacak bir popüler gazete çıkarmayı görevler arasında sıralamıştır. (Lenin, *agy*, c.36, s.283) Böyle bir popüler gazete ile geri kesimlerin ilerletilmesini, partinin ve öncü işçilerin çevresinde örgütlenmesini düşünmüştür.

Yerel gazeteye gelince. Lenin, parti örgütlerinin "kendilerine ait" bir yerel gazete çıkarmalarına çoğu zaman karşı olmuştur. Eğer bir bölgede işçilerin girişimiyle bir yerel gazete çıkıyorsa, Lenin, partililerin bu gazete üzerindeki etkisinin artırılmasını onu yereliktin olabildiğince uzaklaştırmanın bir yolu olarak görmüştür. Parti açısından bir bölgede gerçekten yerel bir gazete gerekiyorsa, bu durumda Lenin'in önerisi, merkez organı çıkaran aynı kurulun, yerel temsilcilerin de katılımıyla, o yerel gazeteyi çıkarması olmuştur. Ama Lenin'i, parti açısından o bölgede yerel gazete çıkarmak gerektiği yolunda ikna etmek hiç de kolay olmamıştır.

Lenin'in genel eğilimi, bütün yerel haber, deneyim, vb. herşeyin genel gazetede yansımalarının, hem genel, hem de yerel açısından daha yararlı olduğudur. Lenin, genel olarak yerelliğin getirdiği dar bakış açısı, özel olarak da parti örgütlerinin böyle dar bir bakış açısına kayma tehlikesi nedeniyle yerel organa çoğu zaman karşı çıkmıştır. Yerel parti organlarının olabilirliğini, hareketin tam kapsamlı sergileme ve ajitasyon yapabilir ustalığa erişmesiyle, yani yerel çalışan kadroların bile olayları bir genel merkez gibi genel bakış açısıyla değerlendirebilmesiyle bağlı düşünmüştür. Bu olmadan yerel gazetenin yapacağı ajitasyon dar, örgütlenme ise büyük olasılıkla bütünsel parti anlayışı açısından eksik olacaktır.

Gazetenin kendi örgütlenmesi

Gazete temelinde örgütlenmeye ilişkin, son olarak bir de parti basınının kendi örgütlenmesine değinelim:

"...Sosyalist proletarya için yazın, ... proletaryanın ortak davasından bağımsız, bireysel bir girişim olamaz. Partizan olmayan yazarlar istemiyoruz! ...

"(...)

"...Biz, özgür bir basın, yalnızca polisten değil, aynı zamanda sermayeden, kariyerizmden, burjuva-anarşist bireycilikten özgür bir basın yaratmak istiyoruz ve yaratacağız.

"(...)

"...Parti yazını ve onun parti denetimine bağımlı olmasını tartışıyoruz. Herkes, hiçbir kısıtlama olmadan yazmaya ve istediğini söylemeye özgürdür. Ama her gönüllü birlik (parti dahil) de parti adına anti-parti görüşleri savunan üyeleri atmaya özgürdür. Söz ve basın özgürlüğü tam olmalı. Ama o zaman örgütlenme özgürlüğü de tam olmalı." (Lenin, *agy*, c.10, s.46-48)

Parti basını partinin sıkı denetimi altındadır ve örgütlenmesi de bu denetimi yaşama geçirecek biçimde olur. Gazete partiyi, sınıfı nasıl bir devrimci disiplin ile örgütlemeyi amaçlıyorsa, kendisi de böyle örgütlenir.

*Doğal olarak anlaşılacaktır ki bu temsilciler ancak partimizin yerel komiteleriyle (guruplarıyla, çalışma ekipleriyle) en yakın ilişki içinde başarıyla çalışabilirler. Genelinde kurduğumuz planın tümü, doğal olarak ancak ... komitelerin en aktif desteğiyle uygulanabilir.

Hele ki partinin çizgisi belirsiz bir legal yayın çıkarması düşünülemez. Bu, parti legal olanaklardan değil, legalite partiden yararlanıyor demek olur. Böyle bir gazete ile komünist örgütlenme yapılamaz.

Lenin, 1905 Devrimi sırasında, devrimci savaşımın yasaları hiçe sayarak yarattığı legalitenin merkez organın legal çıkmasına yetmediğini söyledikten sonra partinin legal basımına ilişkin şöyle söylüyor:

"Bugün yazının 'legal' olarak basılması bile onda dokuzuyla parti yazını olabiliyor. Parti yazını olmalıdır. ... Sosyalist proletarya *parti yazını* ilkesini öne sürmeli, bu ilkeyi geliştirmeli ve olabildiğince tümüyle ve tam pratiğe geçirmelidir.

"Nedir bu parti yazını ilkesi? ... Yazın, proletaryanın ortak davasının bir parçası, tüm işçi sınıfının siyasal olarak bilinçli öncüsünün bütünü tarafından harekete geçirilen tek bir büyük Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S.) mekanizmanın 'dişlisi ve vidası' olmalıdır. Yazın, örgütlü, planlı ve bütünsel Sosyal Demokrat (Komünist — İ.S.) parti çalışmasının ayrılmaz parçası olmalı-

popüler gazeteden söz ederken, her zaman popülerliğin vulgarlıktan farkını vurgulamıştır. Popülerliği şu sözlerle, çok güzel tanımlamıştır:

"Popülerleştirme, ... vulgarlaştırmaktan, konuşmanın düzeyini düşürmekten çok uzaktır. Popüler yazar, basit ve genel olarak bilinen verilerden hareketle okuyucusunu derin düşüncelere, derinlemesine çalışmaya yöneltir, basit savlar ya da çarpıcı örneklerle bu verilerden çıkarılması gereken *ana sonuçları* gösterir ve düşünen okuyucunun kafasında yeni yeni sorular uyandırır. Popüler yazar okuyucusunun düşünmediğini, düşünmediğini ya da düşünmek istemediğini varsaymaz, tam tersine, gelişmemiş okuyucuda kafasını kullanma yönünde ciddi bir eğilim olduğunu varsayar ve onun ciddi ve zor işinde ona *yardımcı olur*, ona öncülük eder, onun ilk adımları atmasına yardım eder ve ona bağımsız olarak ilerlemeyi *öğretir*. Vulgar yazar okuyucusunun düşünmediğini ve düşünmemekten aciz olduğunu varsayar, ciddi bilgiye doğru ilk adımlarında ona öncülük etmez, çarpıkça basitleştirilmiş bir biçimde ... bilinen bir teorinin *bütün* sonuçlarını 'önceden hazırlanmış' olarak verir, öyle ki